

בוגרי קורס ראשון לידיעת הארץ יוצאים לדרך אנו הולכים ברגל...

הקורס הראשון למדריכי ידיעת הארץ שנערך ביוזמת יחידת התעסוקה ב"צוות" בשיתוף אגד תיור ונופש, הסתיים לא מכבר והמשתתפים - תשעה במספר - משתלבים בעבודה. שיחה עם חניכים שיש להם הרבה דרך ארץ

מאת: אביתר גופר

האינטנסיביות במהלך הקורס נבעה לא רק מלימודים תיאורטיים מעמיקים בידיעת הארץ ובתחומים משיקים למקצוע המדריך - עזרה ראשונה, ביטחון, בטיחות וכיו"ב - אלא מהחלק המעשי בשטח, שהכשיר אותם להיות מדריכים מוסמכים בארבעה אזורים: שפלת יהודה, גליל עליון, גליל תחתון והנגב. "זה לא היה פשוט לצלוח את הקורס", אומר לחיאני. מסיימי הקורס קיבלו תעודת מדריך מוסמך במשרד החינוך ואגד תיור מתעתדת להעסיקם כמדריכים לכל דבר.

אריאל מינס, (רס"ן) יליד 1953, איש חיל האוויר,

השתחרר לפני 17 שנים והחל לעבוד בתחום ההייטק. עברו לשמש כמדריך לידיעת הארץ

זו "הגשמת חלום".

"אני שמח על ההזדמנות שנקרתה בדרכי להצטרף בגילי לקורס כזה, אשר בדרך כלל עוסקים בו צעירים יותר", אומר אריאל. "נתקלתי

במודעה של 'צוות' על קבלת מועמדים לקורס

וידעתי כי זה עבירי הדבר הנכון בזמן הנכון. הלימודים היו מעשירים ביותר, שילוב של ארכיאולוגיה, היסטוריה, בוטניקה, פדגוגיה - ובעצם מה לא? נהניתי מכל רגע - זו היתה חוויה מדהימה".

מורשת, ערכים, אהבת הארץ, סיורים, היסטוריה קרובה ורחוקה, ארכיאולוגיה, בוטניקה, זואולוגיה, חינוך - כל אלה ועוד היוו את החלק המרכזי בקורס הראשון של מדריכי ידיעת הארץ לחברי "צוות", שנערך בין החודשים יולי-נובמבר 2011. מטרת התוכנית, כפי שמגדיר **אבי לחיאני**, סמנכ"ל "צוות" לתעסוקה, היתה "להכשיר חברים בעלי פוטנציאל מתאים להדרכת תלמידי בתי ספר היוצאים לטיולים ובתוך כך להחדיר למערכת החינוך כוחות הדרכה איכותיים הרואים בהדרכת ידיעת הארץ ומורשת מקצוע במסגרת 'קריירה שנייה' ולא פחות מכך - שליחות".

תהליך המיונים היה ארוך וקפדני ובסופו נותרו רק עשרה מתוך כ-70 מועמדים. "הקורס הזה, מעבר לעניין שבו, נועד רק לאלה שאכן רואים עצמם משתלבים במערכת החינוך כמדריכים לכל דבר", אומר לחיאני. "היו מועמדים שחשבו ללכת לקורס כהרפתקה, כתחביב, או כדי לחוות חוויה - ואלה לא התאימו לנו. היו גם אחרים, שמאוד רצו, אך לא התאימו מסיבות אישיות. בסופו של דבר, בחרנו עשרה, אחד נשר בדרך ואלה שסיימו אכן מתעתדים לעסוק בהדרכה מקצועית מלאה, בהתאם לאזורי ההדרכה אליהם הוסמכו".

ויקי יצחקי (רס"ן) השתחררה בשנת 2004 לאחר ששימשה כקצינת משאבי אנוש במספר חילות. היא בעלת תואר ראשון במינהל עסקים. לאחר שחרורה עסקה ברפואה אלטרנטיבית, בנדל"ן ובתחום משאבי אנוש. הבחירה שלה לצאת לקורס נבעה מסיבה אחת - הרצון לחנך. "תמיד עניין אותי נושא החינוך, אבל חינוך מתחבר עם הוראה ומורה לא רציתי להיות", היא אומרת. "הוראה הולכת עם משמעת, נזיפות, איומים - וזו לא אני. כשהוראה נעשית בכיף, והלימוד הוא חווייתי, זה בהחלט מתחבר אליי. אני משוכנעת שיהיה לי סיפוק רב להנחיל לדור הצעיר, לתלמידים, את

(המשך בעמוד 47)

יצחק (איציק) רוזן (רס"ן) יליד 1948, איש חיל תחזוקה, השתחרר לפני עשרים שנה בקירוב. תחילה הפעיל עסק עצמאי, אחר כך עבד כשכיר בחברה גדולה, בתחום הלוגיסטיקה. "ארץ ישראל, ובעצם לחרוש את הארץ ברגל, זו האהבה שלי", אומר איציק. "אבל, אף פעם לא העליתי בדעתי שהתחביב שלי יכול להוות גם מקור פרנסה עבורי - אולי לא עיקרי, אבל בהחלט תוספת נאה מעיסוק מהנה ומעניין".

על הקורס עצמו הוא מעיד: "קריעת תחת לא קטנה, אבל נהייתי מכל רגע. המדריכים מצוינים, החומר הנלמד בכיתות ובשטח מעניין מאוד, המעורבות של 'צוות' מוסיפה לביטחון ובכלל, זה היה רעיון מצויין לשלב אנשים כמותנו בתחום שאין ספק שהוא קרוב לליבם - גם חינוך וגם אהבת ארץ ישראל".

עופר גיא-רון (סא"ל), יליד 1949, איש חיל חינוך, השתחרר לפני עשרים שנה בקירוב. הוא בעל תואר ראשון בגיאוגרפיה של המזרח התיכון ובצבא עסק בתחום ידיעת הארץ. "אולם", הוא אומר בצער, "לאחר השחרור עשיתי בדיוק את ההיפך ממה שהלב אמר והפכתי לסוכן ביטוח. לא נהייתי ממה שעשיתי. הייתי צריך לעשות את מה שאני עושה עכשיו".

עופר עמד בקשר עם אנשי התעסוקה במחוז צפון, והם היו אלה שסיפרו לו על פתיחת הקורס. "הצטרפתי ממש ברגע האחרון...", הוא אומר, "אני אוהב טבע, אוהב ידיעת הארץ, אוהב להיות בשטח ואני מרגיש שעכשיו אני נאמן למי שאני באמת."

במסגרת הקורס אנחנו לומדים ארבעה קמפוסים שמשמעים התמחות בארבעה אזורים בארץ: שפלת יהודה, גליל עליון, גליל תחתון והנגב. בכונתי כבר בחודש דצמבר להצטרף לקמפוס נוסף - אזור יהודה, ובאפריל 2012 אזור רמת הגולן".

הסיבה לכך אינה רק העניין אלא גם פרקטית. "אני מתכוון לעבוד בתחום ב'פול טיים ג'וב'. קבלת רישיון מדריך לכל חלקי הארץ תאפשר לי יותר הזדמנויות לצאת ולהדריך טיולים".

- אתה כבר לא צעיר. יש לך כוח לזה?

"לפני 30 שנה רצתי, היום אני הולך. נכון שיש צעירים בקורס שלנו, אבל אנחנו בהחלט לא מביישים את הפירמה".

- ומה אומרים בבית?

"מבסוטים, כי רואים שאני נהנה. אמרו לי שהגעתי בדיוק למקום שמתאים לי".

פליקס סלמה (רס"ב), יליד 1965, טכנאי אלקטרוניקה, השתחרר מחיל המודיעין לפני חמש שנים. "מאז לא מצאתי את מקומי ולא עבדתי. לשמחתי, קיבלתי מכתב מ'צוות' בו הודיעו על פתיחת הקורס. הייתי בטוח שזה מתאים לי כי רציתי לעסוק בתחום ידיעת הארץ. במסגרת השירות הצבאי עשיתי המון טיולים, התאהבתי בנוף ובטבע, וזו היתה

הזדמנות בלתי חוזרת עבורי".

פליקס אומר כי הוא רואה את עתידו בתחום והעיסוק יהווה עבורו בהחלט מקור פרנסה.

- ומה עם כושר גופני?

"או, זה החלק הקל...".

המדריך של המדריכים

"לקורס הגיעו אנשים טובים ומתאימים מאוד לשמש כמורי דרך. הם עברו שני מיונים ומתוך 70 מועמדים התקבלו עשרה. אלה חברה בעלי מוטיבציה, ערכים ורצון להצליח". כך אומר **אליעזר בורנשטיין** (לייזר) המשמש כמדריך ומרכז הכשרות באגד תיור מזה שש שנים. "אני יודע שלא קל להם, בכל זאת הם כבר לא צעירים, אבל הרצון והדבקות במטרה מחפים על כושר גופני ואפילו לפעמים על עייפות."

הם נינוחים, מגלים סבלנות, מוכנים ללמוד, רציניים ומשקיעים, מגלים אמינות ואחריות".

- אתה יכול לראות מי מביניהם באמת עומד להיות מורה דרך?

"לדעתי, כולם יעברו את הקורס בהצלחה, יקבלו רישיון של מורי דרך ואף יעסקו בעתיד בתחום. לחלקם יש עוד דרך לעשות - להתנסות, להעמיק ידע, להתמקצע, וחלקם יוכלו מהר מאוד להדריך קבוצות בעצמם, ולומר את משפט הפתיחה הידוע: שלום לכולם, אני המדריך שלכם".

- האם שילוב אנשי 'צוות' יחד עם צעירים מוכיח את עצמו?

"לדעתי כן, אבל אני לא רוצה להגיע למסקנות אחרי קורס אחד בלבד. אין לי ספק שיש הפריה הדדית וכשצריך, אלה מעודדים את אלה, אבל ימים יגידו".

- מה תאמר לאנשי 'צוות' המתלבטים אם לצאת לקורס הקרוב?

"ראשית, שידעו שזה לא פיקניק - לא כל אחד יכול. מועמד צריך להיות כזה שהתשוקה לחנך מפעמת בו אפילו יותר מאהבת הטיולים בארץ. אנחנו מחפשים אנשים שיוכלו להוביל ולתת מעצמם ערך מוסף חינוכי באמצעות שבילי הארץ, המורשת שלה, ההיסטוריה וכו'. שנית, צריך לזכור שהקורס עצמו אינו קל: בהכשרה הזו יש המון מה ללמוד, ודרוש מאמץ פיזי ומנטלי".

אנו הולכים ברגל...

(המשך מעמוד 31)

המורשת הישראלית, לשלב סיפורי תנ"ך עם גיאוגרפיה, אמנות עם תרבות וכמובן - אהבת הארץ".

והיכית עד ש'צוות' ירים את הכפפה? מדוע לא עשית זאת קודם?
"חשבתי ללכת לקורס מדריכי ידיעת הארץ, אבל זה כרוך בנתוני כניסה מסוימים הקשורים לגיל, אורך הקורס שנמשך שנתיים וגם בעלויות גבוהות. לשמחתי, 'צוות' נכנס לתחום וכששלחו לי מכתב בנושא הקורס - ידעתי שלשם אני רוצה ללכת".
היא לא התאכזבה. "קורס נפלא, מעניין, מגוון, רציני, מדריכים מצוינים, חברה טובים. אני חושבת שעבור אנשים באמצע החיים זה הרבה יותר מתעסוקה".

חנן נהרי (רס"ן) יליד 1948, איש חיל האוויר, מהנדס חשמל, השתחרר לפני 11 שנים והקים חברה ליעוץ בתחום מערכות מטוסים. לפני כשנתיים "הוריד הילוך" ויצא לשני טיולים גדולים במזרח אסיה ובדרום אמריקה. עבורו, פרסום שראה בנושא בעיתון "רוח צוות" הגיע בדיוק בזמן. "ראיתי שעומד להיפתח קורס, הרגשתי שזה בדיוק מה שאני רוצה לעשות - ונרשמתי. טיולים בארץ אינם דבר

זר לי ומאז שאני זוכר את עצמי אני מטייל - והרבה".
הקורס לדבריו היה ממצה מאוד והעובדה כי שילב קבוצה גדולה של צעירים עם אנשים בוגרים, היתה לדעתו המפתח להצלחה. "לא כל יום נופלת לידיך הזדמנות להיחשף לדור שהוא בגיל של ילדינו הצעירים. נחשפנו לשפה חדשה השגורה בפה, שבעצם משקפת את הווייתם. אני אמנם לא הולך לדבר בשפה הזו - גם לא עם תלמידים שאדריך בעתיד - אבל צריך להבין אותה כדי להיות מחובר טוב יותר לצעירים".

שפה אחרת, וגם יכולת גופנית אחרת...

"העניין הפיזי זה הדבר האחרון שמטריד אותי. לא היתה בעיה לצלוח את הקורס, ולדעתי המסלולים שנלווה בהם בעתיד תלמידים לא יהיו קשים יותר - אלו לא טיולים אתגריים".

חנן מתכוון לעסוק בתחום, אם כי לא בצורה אינטנסיבית. "טיול או שניים בשבוע יספיקו", הוא אומר.

שמעון חסון (סא"ל) יליד 1960, איש חיל האוויר, בעל תואר ראשון במזרחנות ומדעי המדינה, השתחרר לפני שמונה שנים ומאז עוסק בעבודות חשמל ושיפוצים וכן בחקלאות במסגרת משפחתית. הוא חובב טיולים וכל השנים שאף לעסוק בתחום ההדרכה. "אבל תמיד היו סיבות למה לדחות הזמן לא מתאים, הקורס ארוך מדי, העלות גבוהה מדי, התחלתי עבודה חדשה..."

הידיעה על הקורס שארגון "צוות" דחקה הצדה את כל התירוצים. "למעשה, ובצורה חובבנית, אני עוסק כבר שנים בהדרכה - לחברים או למשפחה, ברמה בסיסית ביותר. הרגשתי שזו ההזדמנות שלי להפוך את ההדרכה למקצוע ולמקור פרנסה שבהחלט יכול לתת גיבוי לפנסיה שלי".

לדבריו, לקורס הקצר יחסית, הגם שבעצם היותו כזה בחר בו, יש מחיר: "נגענו בהרבה נושאים ובתחומים רחבים - אבל לא תמיד נכנסנו לעומקם של דברים. אני מתאר לעצמי שבמשך הזמן, ועם לימוד עצמי, נוכל להשלים פערים. כרגע הקורס השלים עבורי ידיעות קודמות, רסיסי מידע התחברו לי, התגברתי על פערי רצף שהיו לי בתחומים כמו היסטוריה, גיאולוגיה ותרבות".

המשפחה תמכה מאוד בהחלטתו. "כל השנים שאלו אותי מדוע איני הולך להיות מורה דרך". ויש לו גם סיפור קטן לסיום: את חתונתו לפני עשרים שנה עשה במערות קומראן במדבר יהודה, מה שלא היה נהוג באותו הזמן. ואולי כבר בכך היה רמז לבאות?